

อนุสัญญาฉบับที่ 87

ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัวกัน 8ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491)

การประชุมใหญ่องค์การแรงงานระหว่างประเทศ

ได้จัดขึ้น ณ นครซานฟรานซิสโก โดยคณะประศาสน์การของสำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ และได้ประชุมกันเป็นสมัย
ที่ 31 เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน ค.ศ. 1948

ได้มีมติรับรองข้อเสนอบางประการเกี่ยวกับเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัวกัน ซึ่งเป็นวาระที่ 7 ของ
ระเบียบวาระการประชุมของสมัยการประชุมนี้

ได้พิจารณาถึงอารัมภบทในธรรมนูญแห่งองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ซึ่งได้ประกาศถึง “การตระหนักถึงหลักการของ
เสรีภาพในการสมาคม” ให้เป็นวิถีทางในการปรับปรุงสภาพทางด้านแรงงานและในการสร้างสันติภาพ

ได้พิจารณาถึงปฏิญญาแห่งฟีลาเดลเฟีย ซึ่งได้ยืนยันว่า “เสรีภาพในการแสดงออกและเสรีภาพในการสมาคมเป็นสิ่งจำเป็น
ต่อความก้าวหน้าอันยั่งยืน”

ได้พิจารณาว่า ที่ประชุมใหญ่ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ สมัยที่ 30 นี้ ได้มีมติอันเป็นเอกฉันท์รับหลักการ ซึ่งควร
จะเป็นการวางพื้นฐานสำหรับข้อบังคับระหว่างประเทศได้

ได้พิจารณาว่า สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติในคราวประชุมสมัยที่ 2 ได้ให้ความเห็นชอบกับหลักการเหล่านี้ และได้ร้องขอ
ต่อองค์การแรงงานระหว่างประเทศให้พยายามต่อไปในทุกวิถีทางที่เป็นไปได้ในอันที่จะรับรองอนุสัญญาระหว่าง
ประเทศฉบับหนึ่งหรือหลายฉบับ

จึงได้รับรองอนุสัญญาซึ่งต่อไปนี้ ให้เรียกว่า อนุสัญญาว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิ
ในการรวมตัวกัน ค.ศ. 1948 เมื่อวันที่เก้า ของเดือนกรกฎาคม ของปีคริสต์ศักราชหนึ่งพันเก้าร้อยสี่สิบแปด

ส่วนที่ 1

เสรีภาพในการสมาคม

มาตรา 1

รัฐสมาชิกแต่ละรัฐขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ซึ่งอนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับ รั้งที่จะดำเนินการ
ให้บทบัญญัติต่อไปนี้บังเกิดผล

มาตรา 2

คนงานและนายจ้าง ต้องมีสิทธิที่ไม่แตกต่างกันในการจัดตั้งและเข้าร่วมในองค์การใดๆ ที่ตนคัดเลือก โดยไม่ต้อง
ได้รับการอนุญาตล่วงหน้าแต่ทั้งนี้ ต้องอยู่ภายใต้กฎข้อบังคับขององค์การที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 3

1. องค์กรของนายจ้างและของพนักงานต้องมีสิทธิขั้วธรรมนูญและกฎข้อบังคับของตน มีสิทธิคัดเลือกผู้แทนของตนได้อย่างเต็มที่ มีสิทธิในการจัดระบบการบริหารงานและกิจกรรมของตน และมีสิทธิกำหนดโครงการต่างๆ ของตนด้วย
2. เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องละเว้นจากการแทรกแซงใดๆ ซึ่งจะเป็นการจำกัดสิทธิดังกล่าว หรือเป็นการขัดขวางการใช้สิทธิอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

มาตรา 4

องค์กรของนายจ้างและของพนักงานต้องไม่ถูกยุบหรือถูกสั่งพักโดยอำนาจของฝ่ายบริหาร

มาตรา 5

องค์กรของนายจ้างและของพนักงานต้องมีสิทธิก่อตั้งและเข้าร่วมกับสหพันธ์และสมาพันธ์ได้ และองค์กร สหพันธ์หรือสมาพันธ์ใดๆ ดังกล่าวต้องมีสิทธิที่จะเข้าเป็นภาคีองค์กรระหว่างประเทศของนายจ้างและของพนักงานได้

มาตรา 6

บทบัญญัติของมาตรา 2, 3 และ 4 ข้างต้น ให้ใช้บังคับกับสหพันธ์และสมาพันธ์ขององค์กรของนายจ้างและของพนักงาน

มาตรา 7

การได้มาซึ่งการเป็นนิติบุคคลขององค์กรของนายจ้างและของพนักงาน สหพันธ์ สมาพันธ์นั้น ต้องไม่เป็นเงื่อนไขในลักษณะที่จำกัดการปฏิบัติตามบทบัญญัติของมาตรา 2, 3 และ 4 แห่งอนุสัญญาฉบับนี้

มาตรา 8

1. ในการใช้สิทธิตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ นายจ้างและพนักงาน และองค์กรนายจ้างและของพนักงาน ต้องเคารพต่อกฎหมายของรัฐ เช่นเดียวกับบุคคลหรือการรวมกลุ่มอื่นๆ
2. กฎหมายของรัฐจะต้องไม่มีผลเสียหรือไม่นำไปใช้ให้เกิดผลเสียต่อหลักประกันที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้

มาตรา 9

1. ขอบเขตการใช้บังคับกับกองกำลังทหารและตำรวจ ต้องกำหนดไว้ในกฎหมายหรือกฎข้อบังคับแห่งชาติ ซึ่งเป็นหลักประกันตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้

2. เพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้ในวรรค 8 ของมาตรา 19 แห่งธรรมนูญองค์การแรงงานระหว่างประเทศ การให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้โดยรัฐสมาชิกไม่ถือว่าเป็นผลกระทบต่อกฎหมาย คำชี้ขาด ประเพณีนิยม หรือข้อตกลงที่มีอยู่ ด้วยเหตุที่สมาชิกในกองกำลังทหารหรือตำรวจซึ่งได้รับสิทธิใดๆ ตามหลักประกันภายใต้อนุสัญญาฉบับนี้

มาตรา 10

ในอนุสัญญานี้ คำว่า“องค์การ” หมายถึง องค์การของคณงานหรือของนายจ้างที่ส่งเสริมและปกป้องผลประโยชน์ของ คณงานหรือนายจ้าง

ส่วนที่ 2

การคุ้มครองสิทธิในการรวมตัวกัน

มาตรา 11

รัฐสมาชิกแต่ละรัฐขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ซึ่งอนุสัญญาฉบับนี้มีผลบังคับใช้ ต้องดำเนินการ ใช้มาตรการทั้งปวงที่จำเป็นและเหมาะสม เพื่อรับรองว่า คณงานและนายจ้างสามารถใช้สิทธิในการรวมตัวกันได้โดยเสรี

ส่วนที่ 3

บทบัญญัติเบ็ดเตล็ด

มาตรา 12

1. ในส่วนที่เกี่ยวกับดินแดนตามความในมาตรา 35 ของธรรมนูญองค์การแรงงานระหว่างประเทศที่ได้แก้ไขแล้ว โดยตราสารเพื่อการแก้ไขธรรมนูญองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ค.ศ. 1946 นอกเหนือจากดินแดนที่กล่าวไว้ในวรรค 4 และ 5 ของมาตราดังกล่าว ซึ่งได้รับการแก้ไขแล้วนั้น รัฐสมาชิกแต่ละรัฐซึ่งได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้แล้ว ต้องส่งประกาศ แจ้งให้ผู้อำนวยการใหญ่สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศทราบในทันทีที่สามารถทำได้ การประกาศนั้นต้องระบุด้วยว่า

(ก) ดินแดนซึ่งรัฐสมาชิกจะนำบทบัญญัติของอนุสัญญาฉบับนี้ไปใช้บังคับ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขใดๆ

(ข) ดินแดนซึ่งรัฐสมาชิกจะนำบทบัญญัติของอนุสัญญาฉบับนี้ไปใช้บังคับ โดยมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข พร้อมทั้งรายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงแก้ไขดังกล่าว

(ค) ดินแดนซึ่งไม่อาจนำอนุสัญญาฉบับนี้ไปใช้บังคับได้ และสาเหตุซึ่งไม่สามารถใช้บังคับได้

(ง) ดินแดนซึ่งรัฐสมาชิกยังตั้งข้อสงวนที่จะตัดสินใจ

2. สถานประกอบกิจการตามข้อ (ก) และ (ข) ของวรรคหนึ่ง ของมาตรานี้ ให้ถือว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง ประกอบการให้สัตยาบัน และให้มีผลบังคับตามการให้สัตยาบัน

3. รัฐสมาชิกใดๆ สามารถประกาศบอกเลิกในเวลาใดก็ได้ เกี่ยวกับข้อสงวนตามข้อ (ข) (ค) หรือ (ง) ของวรรคหนึ่ง ของมาตรานี้ ที่ได้ประกาศไว้เป็นครั้งแรกโดยทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วน

4. ในเวลาใดก็ตาม ซึ่งอนุสัญญากำหนดให้มีการบอกเลิกได้ตามบทบัญญัติมาตรา 16 รัฐสมาชิกนั้นต้องแจ้งให้ผู้อำนวยการทราบถึงการประกาศเปลี่ยนแปลงข้อความใดๆ ที่ได้ประกาศไว้ก่อน พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบถึงสถานการณ์ปัจจุบันของดินแดนเช่นว่านั้นเท่าที่จะสามารถระบุได้

มาตรา 13

1. ในกรณีที่สาระสำคัญของอนุสัญญานี้ขึ้นอยู่กับอำนาจปกครองตนเองของดินแดนใดๆ ที่มีใช้มหานคร ให้รัฐสมาชิกซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรัฐของดินแดนนั้น โดยความตกลงกับรัฐบาลของดินแดนดังกล่าว แจ้งต่อผู้อำนวยการใหญ่สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศเพื่อทราบถึงการประกาศยอมรับข้อผูกพันของอนุสัญญานี้ในนามของดินแดนนั้นได้

2. การประกาศยอมรับข้อผูกพันของอนุสัญญานี้ ให้แจ้งต่อผู้อำนวยการใหญ่สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ

(ก) โดยรัฐสมาชิกขององค์การ สองรัฐหรือมากกว่าซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการปกครองดินแดนนั้นร่วมกัน

(ข) โดยเจ้าหน้าที่ระหว่างรัฐใดๆ ซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับด้านการบริหารของดินแดนนั้นตามความในกฎบัตรสหประชาชาติ หรือกฎบัตรอื่นใดที่เกี่ยวกับดินแดนเช่นว่านั้น

3. ถ้าประกาศที่แจ้งต่อผู้อำนวยการใหญ่สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศตามวรรคก่อนของมาตรานี้ ต้องแจ้งด้วยว่าบทบัญญัติของอนุสัญญานี้จะนำไปใช้บังคับในดินแดนที่เกี่ยวข้องโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขใดๆ หรือโดยมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข ทั้งนี้ หากคำประกาศนั้นได้แจ้งว่า บทบัญญัติของอนุสัญญาที่จะนำไปใช้บังคับได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข ต้องให้รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงแก้ไขดังกล่าวด้วย

4. รัฐสมาชิกหรือบรรดารัฐสมาชิกหรือหน่วยงานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องสามารถประกาศบอกเลิก ในเวลาใดก็ได้ เกี่ยวกับสิทธิที่ขอยกเว้นให้มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่ได้ประกาศไว้แต่ครั้งก่อนโดยทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วน

5. เมื่อใดก็ตามที่มีการบอกเลิกอนุสัญญานี้ตามบทบัญญัติของมาตรา 16 ให้รัฐสมาชิกหรือบรรดารัฐสมาชิกหรือหน่วยงานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง แจ้งต่อผู้อำนวยการใหญ่สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศทราบถึงการประกาศเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความใดๆ ที่ได้ทำไว้ในคำประกาศครั้งก่อน และแจ้งให้ทราบถึงสถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับการใช้บังคับอนุสัญญานี้ด้วย

ส่วนที่ 4

บทบัญญัติท้ายบท

มาตรา 14

การให้สัตยาบันอนุสัญญานี้อย่างเป็นทางการ จะต้องแจ้งให้ผู้อำนวยการใหญ่สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศทราบเพื่อการจดทะเบียน

มาตรา 15

1. อนุสัญญาฉบับนี้จะผูกพันเฉพาะรัฐสมาชิกขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ซึ่งได้จดทะเบียนการให้สัตยาบันของตนไว้กับผู้อำนวยการใหญ่สำนักแรงงานระหว่างประเทศแล้ว
2. อนุสัญญาฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้เมื่อพ้นสิบสองเดือนนับแต่วันที่การให้สัตยาบันของสมาชิกจำนวน 2 รัฐ ได้รับการจดทะเบียนไว้กับผู้อำนวยการใหญ่แล้ว
3. หลังจากนั้น อนุสัญญาฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้สำหรับรัฐสมาชิกใดๆ เมื่อพ้นสิบสองเดือนนับแต่วันที่การให้สัตยาบันของตนได้รับการจดทะเบียนแล้ว

มาตรา 16

1. รัฐสมาชิกซึ่งได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้แล้ว อาจบอกเลิกการให้สัตยาบันได้เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ซึ่งอนุสัญญาฉบับนี้มีผลบังคับใช้เป็นครั้งแรก โดยการแจ้งต่อผู้อำนวยการใหญ่สำนักแรงงานระหว่างประเทศเพื่อการจดทะเบียน การบอกเลิกการให้สัตยาบันดังกล่าวจะไม่มีผลจนกว่าจะพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับจดทะเบียน
2. รัฐสมาชิกแต่ละรัฐซึ่งได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้ และซึ่งไม่ได้ใช้สิทธิในการบอกเลิกตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ภายในปีถัดไป เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาสิบปีตามความในวรรคก่อนให้ผูกพันต่อไปอีกเป็นระยะเวลาสิบปี และหลังจากนั้นอาจบอกเลิกอนุสัญญาฉบับนี้ได้เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาทุกรอบสิบปีตามเงื่อนไขในมาตรานี้

มาตรา 17

1. ผู้อำนวยการใหญ่สำนักแรงงานระหว่างประเทศต้องแจ้งให้ทุกรัฐสมาชิกขององค์การแรงงานระหว่างประเทศทราบเกี่ยวกับการจดทะเบียน และการบอกเลิกการให้สัตยาบันทั้งหลายที่รัฐสมาชิกขององค์การได้แจ้งต่อผู้อำนวยการใหญ่
2. ในการแจ้งให้รัฐสมาชิกขององค์การทราบเกี่ยวกับการจดทะเบียนการให้สัตยาบันครั้งที่สองซึ่งได้แจ้งต่อผู้อำนวยการใหญ่แล้วนั้น ผู้อำนวยการใหญ่ต้องแจ้งให้รัฐสมาชิกขององค์การได้ทราบถึงวันที่อนุสัญญาฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้ด้วย

มาตรา 18

ผู้อำนวยการใหญ่สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศต้องแจ้งให้เลขาธิการสหประชาชาติทราบเกี่ยวกับการจดทะเบียนตามมาตรา 102 ของกฎบัตรสหประชาชาติ โดยให้รายละเอียดทั้งหมดของการให้สัตยาบันและการบอกเลิกที่ผู้อำนวยการใหญ่ได้รับการจดทะเบียนตามบทบัญญัติในมาตราต่างๆ ก่อนหน้านั้น

มาตรา 19

เมื่อใดก็ตาม หากพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็น ให้คณะประสานการของสำนักงานแรงงานระหว่างประเทศเสนอรายงานเกี่ยวกับผลบังคับใช้ของอนุสัญญาฉบับนี้ต่อที่ประชุมใหญ่ และให้พิจารณาความเหมาะสมของการบรรจุเรื่องการแก้ไขอนุสัญญาฉบับนี้โดยทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนเข้าไว้ในระเบียบวาระของการประชุมใหญ่

มาตรา 20

1. ถ้าที่ประชุมใหญ่รับรองอนุสัญญาฉบับใหม่ที่แก้ไขอนุสัญญาฉบับนี้ โดยทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วน และถ้าอนุสัญญาฉบับใหม่ไม่ได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นให้
  - (ก) การให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับที่แก้ไขใหม่ของรัฐสมาชิกให้มีผลเป็นการบอกเลิกการให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้โดยปริยายในทันทีที่อนุสัญญาฉบับที่แก้ไขใหม่มีผลบังคับใช้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงบทบัญญัติของมาตรา 16 ข้างต้น
  - (ข) นับแต่วันที่อนุสัญญาฉบับที่แก้ไขใหม่มีผลบังคับใช้ให้ยุติการเปิดรับการให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้ของสมาชิก
2. ไม่ว่ากรณีใดๆ ให้อนุสัญญาฉบับนี้ยังคงมีผลบังคับใช้ต่อไปในรูปแบบและบริบทเดิมสำหรับบรรดารัฐสมาชิกทั้งหลายซึ่งได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้แล้วแต่ยังไม่ได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับที่แก้ไขใหม่

มาตรา 21

ตัวบทอนุสัญญาฉบับนี้ทั้งที่เป็นภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสมีผลบังคับเท่าเทียมกัน

*****

วันที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับ : 4 กรกฎาคม ค.ศ. 1950

กลุ่มงานมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ
สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน